

Sectoraal comité voor de Federale Overheid

Beraadslaging FO nr. 32/ 2017 van 19 oktober 2017

Betreft: Aanvraag van het Planbureau om persoonsgegevens te kunnen opvragen bij de FOD Financiën (AF-MA-2017-171)

Het Sectoraal comité voor de Federale Overheid (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid de artikelen 31 *bis* en 36 *bis*;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van het Planbureau ontvangen op 13 juli 2017;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (rechtsopvolger van de Federale Overheidsdienst Fedict) op 19 september 2017;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 19 oktober 2017, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Het Planbureau (hierna "de aanvrager") is een instelling van openbaar nut. Het maakt studies en vooruitzichten over economische, sociale en milieubeleidskwesties. Daartoe verzamelt en analyseert de aanvrager gegevens, verkent het de mogelijke evoluties, identificeert het alternatieven, evalueert het de gevolgen van beleidsmaatregelen en doet het voorstellen. Zijn wetenschappelijke deskundigheid staat ter beschikking van de regering, het parlement, de sociale partners en nationale en internationale instellingen.
2. De aanvrager is belast met de opdracht om bij de volgende Federale Parlementsverkiezingen de impact op de korte en middellange termijn van de partijprogramma's van de politieke partijen door te rekenen.
3. De wettelijke basis voor deze opdracht is de wet van 22 mei 2014¹. Artikel 2, 4° van de wet van 22 mei 2014 definieert de doorrekening als "*een berekening op korte en middellange termijn van de gevolgen voor de overheidsfinanciën, de koopkracht en de werkgelegenheid van de diverse inkomensgroepen, voor de sociale zekerheid en alsook van de impact op het milieu en de mobiliteit die inherent verbonden zouden kunnen zijn aan de uitvoering van de prioriteitenlijst*". De prioriteitenlijst is volgens artikel 2,3° van de wet van 22 mei 2014 "*het document waarop een politieke partij aanduidt wat voor haar de bij voorrang te realiseren beleidsvoorstellen zijn in haar verkiezingsprogramma, rekening houdend met het maximaal aantal prioriteiten dat werd vastgelegd in overleg met het Federaal Planbureau*".
4. Om de economische impact van maatregelen die politieke partijen voorstellen in hun verkiezingsprogramma door te rekenen, ontwikkelt de aanvrager het EXPEDITION² model met het oog op de evaluatie van maatregelen betreffende socialezekerheidsuitkeringen, uitkeringen sociale bijstand, personenbelastingen en sociale zekerheidsbijdragen. Dit is een statisch model gebaseerd op het EUROMOD-platform (set van Exceltabellen) aangepast om te werken met administratieve microgegevens vergelijkbaar met deze van het MIDAS-model. De programmatie gebeurt met EUROMOD en STATA.
5. Het model behandelt de gegevens per individu, waarbij de variabelen gesimuleerd worden op het niveau van het individu en het gezin.?

¹ Wet betreffende de doorrekening door het Federaal Planbureau van de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen bij de verkiezing voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, B.S., 22 juli 2014.

² EX-ante simulation of Policy reforms and an Evaluation of their Distributional Impact on Income and Other welfare Notions

6. De aanvraag betreft belastinggegevens uit het "IPCAL databestand" van de FOD Financiën en waarvoor de FOD Financiën de authentieke bron is. Deze zijn nodig voor de toepassing van het voormelde EXPEDITION model.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

7. Krachtens artikel 36bis WVP, *"vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een federale overheidsdienst of door een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die onder de federale overheid ressorteert een principiële machtiging (van het bevoegd sectoraal comité)"*.
8. Het is de taak van dit Comité om na te gaan *"of deze mededeling enerzijds nodig is voor de implementatie van de opdrachten die toevertrouwd worden door of krachtens de wet aan de vragende federale overheid en anderzijds of deze mededeling in zijn diverse aspecten compatibel is met al de geldige normen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wat de verwerking van de persoonsgegevens betreft."* (Parl. Doc 50, 2001-2002, nr. 1940/004).
9. In voorliggend geval zullen onder andere op elektronische wijze persoonsgegevens overgemaakt worden vanuit de FOD Financiën naar de aanvrager en onderhavige machtigingsaanvraag is beperkt tot deze gegevensflux. Het Comité is bevoegd om zich over deze mededeling uit te spreken.

B. TEN GRONDE

1. FINALITEITSBEGINSEL

10. Volgens de WVP dienen *"Persoonsgegevens (...) voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en niet verder te worden verwerkt op een wijze die, rekening houdend met alle relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. Onder de voorwaarden vastgesteld door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna de Commissie), wordt verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden niet als onverenigbaar beschouwd"* (artikel 4, § 1, 2° WVP).

11. De gegevens worden aangevraagd met het oog op de algemene finaliteit "wetenschappelijk onderzoek" en "ondersteuning van het beleid om de beleidsbeslissingen te vergemakkelijken". De aanvrager wenst concreet de impact te berekenen van de programma's van de politieke partijen op korte en middellange termijn aan de hand van de fiscale dataset IPCAL en het voormelde EXPEDITION model (zie randnummer 4 hiervoor).
12. Dit doeleinde beantwoordt aan de voormelde vereisten van de WVP. Het Comité brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op dit doeleinde mogen verwerkt worden.
13. In deze context moet ook geanalyseerd worden of het doeleinde van wetenschappelijk onderzoek van de aanvrager verenigbaar is met het doeleinde waarvoor de gegevens door de FOD Financiën worden verwerkt. De WVP laat toe dat er verwerkingen voor nieuwe doeleinden plaatsvinden voor zover deze finaliteiten niet onverenigbaar zijn met de oorspronkelijke doeleinden (artikel 4, § 1, 2° WVP). Het Comité wijst erop dat ongeacht het oorspronkelijk doel van de verwerking van de gegevens door de FOD Financiën, de verdere verwerking van deze gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden door de aanvrager hoe dan ook niet als onverenigbaar wordt beschouwd als de bepalingen van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP (hierna het koninklijk besluit van 13 februari 2001) worden nageleefd.
14. Hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 voorziet in een cascade-systeem:
  - a. in principe dient wetenschappelijk onderzoek op basis van anonieme gegevens te gebeuren;
  - b. indien de onderzoeker weliswaar niet de identificatie van de betrokken personen nodig heeft, maar het gegevensverlies van de anonimisering niet aankan of via de bron toch terug moet kunnen voor aanvullende gegevens, volstaan gecodeerde gegevens;
  - c. indien er een transfert van persoonsgegevens met directe identificatie nodig is, moeten de betrokkenen niet alleen ingelicht worden over de voorgenomen transfer, maar ook hun uitdrukkelijke toestemming geven. De onderzoekers kunnen van deze verplichting vrijgesteld worden indien men in de aanvullende aangifte bij Commissie met succes argumenteert dat dit niet kan of onevenredig veel moeite kost.
15. De aanvrager stelt dat hij genoodzaakt is om met gecodeerde gegevens te werken en hij motiveert dit als volgt: *"Enerzijds is de identificatie van de individuen met een rechtstreekse identificateur niet noodzakelijk, anderzijds leveren geaggregeerde gegevens (anonieme*

gegevens) geen voldoende gedetailleerd niveau met het oog op het doel van de verwerking: de gebruikte gegevens zijn dan ook gecodeerde of gepseudonymiseerde gegevens. Bepaalde variabelen die zouden kunnen leiden tot een onrechtstreekse identificatie (zoals bijvoorbeeld woonplaatsgemeente of salaris) worden dan ook bij de bron geaggregeerd of afgerond (bijvoorbeeld hergroepering per gewest of salarissen afgerond op tientallen) om zo het risico van onrechtstreekse identificatie verder te verminderen'.

16. Het Comité neemt hier akte van.
17. Zoals hoger reeds aangegeven, zullen voor onderhavige studie verschillende gegevensfluxen moeten gekoppeld en gecodeerd worden. De aanvrager zal hiertoe beroep doen op de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (hierna de "KSZ") (gelet op het feit dat het gros van de voor de studie benodigde gegevens in de sector sociale zekerheid zullen opgevraagd worden). Voor de koppeling van de data zal de KSZ gebruik maken van een gecodeerde versie van het Rijksregisternummer.
18. Aangezien er, naast de gegevens vanuit de FOD Financiën, onder andere ook gegevens vanuit de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium (ADSSB) worden opgevraagd (het betreft gegevens uit de Census 2011)³, onderlijnt het Comité dat de beoogde codering van de gegevens conform de artikelen 2 tot en met 24 van het K.B. van 13 februari 2001 en de aanbevelingen dient te verlopen die de Commissie in dit domein heeft uitgevaardigd (aanbeveling nr. 01/2011 van 9 februari 2011, die werd gewijzigd in aanbeveling nr. 02/2015 van 25 februari 2015). In casu zal de KSZ in deze optreden als verwerker van de ADSSB, zodat laatstgenoemde instantie aldus de rol van verantwoordelijke voor de verwerking vervult voor wat betreft de koppeling en de codering van de gegevens.
19. Tot slot constateert het Comité dat de betrokkenen *in principe* zouden moeten geïnformeerd worden door de FOD Financiën of door de aanvrager vooraleer de FOD Financiën de gegevens aan de aanvrager overmaakt. Uit de aanvraag blijkt echter dat de gegevens in klassen worden gevraagd en niet in exacte vorm waardoor het onmogelijk is om in onderhavige context te voldoen aan deze omstandige informatieplicht. Het Comité is van oordeel dat toepassing kan gemaakt worden van het uitzonderingsregime, dat inhoudt dat de verantwoordelijke voor de verwerking niet moet voldoen aan de informatieplicht indien deze verplichting onmogelijk blijkt of onevenredig veel moeite kost.

---

³ Cf. beraadslaging STAT nr. 13/2015.

20. Het Comité vestigt er tot slot de aandacht op dat de coderende instantie de gepaste technische en organisatorische maatregelen dient te nemen om te beletten dat gecodeerde gegevens in niet-gecodeerde worden omgezet.
21. Onder die voorwaarden is de voorgestelde verwerking niet onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden (artikel 4, § 1, 2° WVP), aangezien voldaan wordt aan hoofdstuk II van het KB van 13 februari 2001.

2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

2.1. Gegevens

22. Artikel 4, § 1, 3°, WVP stelt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.
23. De aanvrager omschrijft welke variabelen noodzakelijk zijn in het kader van zijn onderzoek :
- a. Ongehuwd en niet wettelijk samenwonend
  - b. Gehuwd
  - c. Wettelijk samenwonend
  - d. Weduwnaar, weduwe (of gelijkgestelde)
  - e. Overlijden partner in 2011
    - i. gemeenschappelijke aanslag
    - ii. afzonderlijke aanslagen
  - f. Uit de echt gescheiden (of gelijkgestelde) in 2011
  - g. Van tafel en bed gescheiden in 2011
  - h. Feitelijk gescheiden in 2011
  - i. Overlijden belastingplichtige
    - i. was gehuwd of wettelijk samenwonend
    - ii. was in 2011 weduwnaar geworden
      - 1. gemeenschappelijke aanslag
      - 2. afzonderlijke aanslagen
    - iii. was niet gehuwd of wettelijk samenwonend
  - j. Handicap belastingplichtige
  - k. Handicap echtgenote of wettelijk samenwonende
  - l. Aantal kinderen ten laste (niet co-ouderschap)
  - m. Aantal gehandicapte kinderen ten laste (niet co-ouderschap)

- n. Andere personen ten laste
- o. Handicap van een andere persoon ten laste
- p. Ascendenten ten laste
- q. Woonbonus: interesten en kapitaalaflossingen (hypothecaire leningen afgesloten vanaf 01/01/2005)
- r. Woonbonus: premies van levensverzekeringen (hypothecaire leningen af gestoten vanaf 01/01/2005)
- s. Enige woning op 31/12/jaar_van_inkomsten (ja)
- t. Enige woning op 31/12/Jaar_van_inkomsten (nee)
- u. Enige gemeenschappelijke woning (ja)
- v. Enige gemeenschappelijke woning (neen)
- w. Nieuwe woning, persoonlijke interesten
- x. Vernieuwde woning, persoonlijke interesten
- y. Belasting staat
- z. Belasting staat (gezin)
- aa. Gezamenlijk belastbaar inkomen
- bb. Gezamenlijk belastbaar inkomen gezin
- cc. Totaal van de afzonderlijk belastbare inkomsten
- dd. Totaal van de netto-inkomsten.

24. Bij wijze van motivering wordt hierbij gesteld door de aanvrager dat :

- de variabelen a tot en met p discrete variabelen zijn die mee de belastingsvoorwaarden van de betreffende fiscale eenheid bepalen;
- voor de variabelen q tot en met x het al dan niet van toepassing zijn van belastingaftrekken of belastingverminderingen een belangrijke invloed kan hebben op de finale aanslag;
- de gegevens y tot en met dd. eindresultaten zijn die worden gevraagd om de uitkomst van de fiscale module te kunnen vergelijken met de realiteit.

25. Het Comité neemt hiervan akte en is van oordeel dat deze gegevens in het licht van het onderwerp van de studie toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in de zin van artikel 4, § 1, 3° van de WVP.

2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

26. Persoonsgegevens mogen niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt, noodzakelijk is (artikel 4, § 1, 5° van de WVP).

27. De aanvrager stelt dat hij de gegevens gedurende vijf jaar zal bewaren.
28. Het Comité merkt op dat deze termijn van vijf jaar niet strookt met de motivering van de aanvrager dat de volgende electorale oefening gepland is voor mei 2019, en de toevoeging dat twee bijkomende jaren noodzakelijk zijn om de berekeningen te kunnen repliceren. Indien nodig zal een verlenging van de bewaringstermijn worden gevraagd.
29. Het Comité beschouwt de bewaring van de gegevens tot twee jaar na de verkiezingen van 2019 als een maximumtermijn. Mocht het doeleinde reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens nog voor afloop van deze termijn door de aanvrager te worden bewaard onder een vorm die het niet mogelijk maakt om de betrokkenen te identificeren. Onder die modaliteiten, is het Comité van oordeel dat de opgegeven bewaartermijn gepast is in het licht van voornoemd artikel 4, § 1, 5°, WVP.

2.3. Frequentie van de toegang en de duur van machtiging

30. Betreffende de door de aanvrager verzochte eenmalige toegang tot de gegevens, is het Comité van oordeel dat deze gepast en dus in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 4, § 1, 3°, van de WVP, aangezien het hier een éénmalig onderzoeksproject betreft.
31. Hoger werd reeds aangehaald dat de aanvrager de gegevens voor maximum 5 jaar zal bewaren en de gevraagde machtigingsduur loopt hier parallel mee. Het Comité is van oordeel dat dit gepast en dus in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 4, § 1, 3°, van de WVP.

2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

32. Volgens de aanvraag worden de gevraagde gegevens uitsluitend intern gebruikt – met name door veertien medewerkers van de diensten “Informaticacel” en “Sociale Bescherming, demografie en toekomstverkenning” van de aanvrager – en is er dus geen mededeling aan derden.
33. Het Comité ziet in het licht van artikel 4, § 1, 3° WVP en artikel 16, § 2, 2° WVP, geen bezwaren tegen het feit dat bovengenoemde personen toegang hebben tot onderhavige persoonsgegevens. Het onderlijnt wel dat de nodige maatregelen moeten worden genomen opdat de toegang in de praktijk ook beperkt blijft tot deze personen.

2.5. Rapportage

34. Overeenkomstig artikel 23 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 mogen de resultaten van de verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden in beginsel niet worden bekendgemaakt in een vorm die de identificatie van de betrokken persoon mogelijk maakt. Aldus de aanvraag worden er onder geen beding individuele gegevens of individuele resultaten gerapporteerd, waardoor identificatie mogelijk zou zijn.
35. De aanvrager moet er effectief voor zorgen dat, na analyse en gebruik van de gegevens, eventuele gepubliceerde resultaten ("de doorrekening") anoniem en globaal blijven, zodat de individuele gegevens er niet rechtstreeks of onrechtstreeks uit geïdentificeerd kunnen worden. De resultaten mogen dus enkel onder globale en naamloze vorm worden verspreid.
36. De aanvrager stelt dat de resultaten aggregaten zijn die geen expliciete of impliciete identificatie toelaten.

3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

37. Een belangrijk principe van de WVP is dat in beginsel geen persoonsgegevens mogen worden verwerkt zonder dat de betrokken persoon daarvan in kennis wordt gesteld (artikel 9 WVP)⁴.
38. In onderhavig geval impliceert deze verplichting concreet dat de FOD Financiën⁵ aan de betrokkenen de nodige informatie dient te verstrekken. Gelet op de aard en de omvang van de geplande gegevensverwerking, verzoekt het Comité om de informatieverstrekking via de websites van de FOD Financiën en de aanvrager te organiseren.
39. De aanvrager stelt dat het opmaken van een dataprotectieverklaring voor haar website in voorbereiding is, en wordt verwacht tegen januari 2018. Het Comité neemt hier akte van.

---

⁴ Artikel 14 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 voorziet in een bijkomende specifieke regeling voor wat de verwerking van gevoelige gegevens betreft, maar niet voor wat de 'gewone' persoonsgegevens betreft. Het Comité past voor laatstgenoemde categorie dan ook de gewone, algemene principes toe zoals voorzien in artikel 9 WVP.

⁵ De KSZ is in deze vrijgesteld van de informatieplicht, gelet op artikel 29 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001. De aanvrager is in principe ook vrijgesteld, aangezien hij enkel over gecodeerde gegevens beschikt en de betrokkenen dus niet kan contacteren. (Zie de commentaar bij artikel 14 in het Verslag aan de Koning bij het Uitvoeringsbesluit bij de WVP (p. 7853 van het Staatsblad van 13/03/2001)).

4. BEVEILIGING

4.1. Op het niveau van de aanvrager

40. Uit het veiligheidsevaluatieformulier dat de aanvraag tot mededeling van de gegevens en het vertrouwelijkheidscontract vergezelde, kan opgemaakt worden dat 13 veiligheidsmaatregelen die door het Comité in het algemeen worden aanbevolen bij de verwerking van persoonsgegevens, zijn gerealiseerd.
41. Er is evenwel geen urgentiebeheer van veiligheidsincidenten. De aanvrager stelt evenwel een planning voor in het licht van de artikelen 33 en 34 van de Algemeen Verordening Gegevensbescherming, waaruit blijkt dat er een indienststelling moet zijn van de registratie van veiligheidsincidenten tegen ten laatste januari 2018. Het Comité neemt hier akte van.
42. De combinatie van de verschaft informatie in het aanvraagdossier wijst aldus het Comité op een redelijk niveau van (technische/ICT) veiligheid.

4.2. Op het niveau van de FOD Financiën

43. Wat de FOD Financiën betreft heeft het Comité reeds in vroegere beraadslagingen het veiligheidsbeleid en de aanduiding van de consultant inzake informatiebeveiliging geëvalueerd.

OM DEZE REDENEN

het Comité

1° machtigt de mededeling van de hogervermelde persoonsgegevens die bij de FOD Financiën worden bewaard en dit om het doeleinde zoals omschreven in randnummer 9 te verwezenlijken;

2° bepaalt dat deze machtiging geldt voor zover en voor zolang de voorwaarden vermeld in deze beraadslaging (zie in het bijzonder randnummers 12, 18, 20, 29, 33, 35 en 41) worden nageleefd;

3° beslist dat het zich het recht voorbehoudt om, in voorkomend geval op geregelde tijdstippen, de effectieve en duurzame toepassing te controleren van technische en organisatorische maatregelen die conform de stand van de techniek zijn en van aard om de risico's adequaat te dekken. In dit verband gebiedt het Comité de aanvrager iedere relevante wijziging in de beveiliging van de gemachtigde verwerkingen aan het Comité mee te delen.

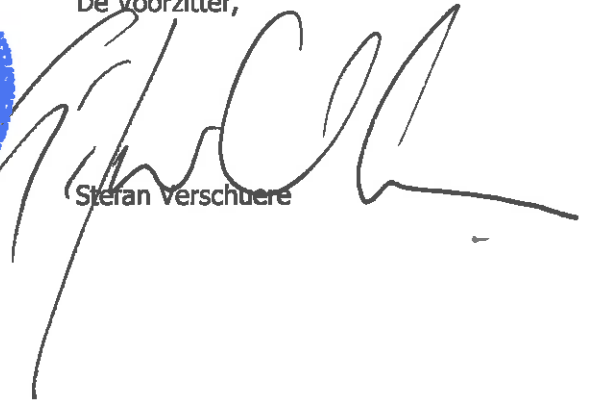
De Wnd. Administrateur,

An Machtens

De Voorzitter,

Stefan Verschuere

